

KODĖL NE VISUOMET VERTA “DIRBTI NAMUOSE”

Jei bent kartais peržvelgiate kokio nors laikraščio “Darbo pasiūlymų” skyrelį, be abejonės, pastebėjote skelbimus, siūlančius užsidirbti didelius pinigus (“ne mažiau tūstančio dolerių į mėnesį, dirbant 2-3 valandas per savaitę!”), atliekant įvairius darbus namuose (“patirtis nebūtina, pilnai apmokome!”). Entuziastingai skambančiuose skelbimuose siūloma padėti kimšti vokus ar surinkinėti kokių nors įrengimų dalis “vienai pirmaujančiųjų savo srityje kompanijų”, apdoroti medicininės sąskaitas “krizės ištiktos medicininės apskaitos sistemos labui”, ar panašiai. Pagrindinis motyvas – darbas nesunkus, prieinamas neturintiems patirties ar galimybės dirbti ne namuose (pvz., studentams, moterims, prižiūrinčioms mažus vaikus ar pagyvenusiems žmonėms), o žadamas solidus atlyginimas iš tiesų skatina tuojau pat čiupti telefono ragelį ir rinkti skelbime nurodytą nemokamą numerį.

Tad kas iš tiesų slypi už šių skelbimų? Kodėl, jei apstu “nesunkių ir itin pelningų” darbų, siūlomų ne tik laikraščiuose, tačiau taip pat - Internete, viešose skelbimų lentose ir, netgi, priklijuojamuose skelbimuose ant stulpų miesto gatvėse, šalyje nemažėja vargstančių, neturtingų žmonių, o visi bent truputį laisvo laiko turintys studentai bei namų šeimininkės neperka vasarnamių užjūriuose bei nevažinėja prabangiais automobiliais?

Pradėkime nuo to, kad daugelis skelbimų nutyli, jog, prieš tikėdamiesi išsvajoto atlygio, turėsite daug ir ilgai dirbti be jokio užmokesčio – o gal dar teks ir primokėti iš savų pinigų, jei, tarkime, darbdavio prašymu turėsite dauginti dokumentus, dėti į laikraštį skelbimus, pirkti vokus, popierių ir pašto ženklus ar kitus “darbo” reikmenis. Maža to, kai kada darbdaviai reikalauja, kad susimokėtumėte už “apmokymą” – kokias nors knygas ar kompiuterio programas – tuomet Jūsų investicijos (arba, tiksliau sakant, nuostoliai) gali siekti kelis tūkstančius dolerių, neskaitant sugaišto laiko ir susigadintų nervų, apgavystei iškilus aikštėn.

Kokios yra labiausiai paplitę su “darbo namuose” siūlymais susiję apgavystės?

- **Medicininį sąskaitų apdorojimas (“Medical Billing”).** “Darbdaviai” Jums pasiūlys pildyti elektroniniu būdu (naudojant namų kompiuterį) medicininės formas, kurių, esą, ligoninės nėra pajėgios pačios aprėpti, taip pat – “dirbti su klientais, kurių dauguma – gydytojai ir ligoninių administratoriai”, supažindinant juos su medicininės apskaitos ir draudimo produktais, kuriuos “darbdaviai” platina. Po kurio laiko Jums bus atsiųstas kontraktas, “mokomoji medžiaga”, už kurią turėsite pakloti keletą tūkstančių dolerių bei keletą iš anksto papirktų rekomenduotojų kontaktiniai duomenys. Nutylėta bus tai, jog “klientų” ieškoti ir įsiūlyti jiems prekes teks Jums patiems bei kad daugelis šiuo ‘verslu’ susigundžiusių po gana trumpo laiko turėjo pasitraukti, praradę pinigus, kadangi iš esmės medicininės apskaitos versle vyrauja ne smulkūs paslaugų tiekėjai, o keletas didelių ir žinomų kompanijų ir konkurencija yra didžiulė.
- **Vokų kimšimas (“Envelope Stuffing”).** Jau skelbimuose galite pastebėti, kad šio apgavystės scenarijaus autoriai siūlo “už nedidelį mokestį” atskleisti paslaptį, kaip užsidirbti didelius pinigus, neišeinant iš namų. Jei susigundysite, po kurio laiko greičiausiai paaiškės, kad vadinamieji “darbdaviai” jokio darbo Jums siūlyti nė neketino. Geriausiu atveju, gausite laišką, kuriame bus prašoma, kad įdėtumėte į laikraštį tokį patį skelbimą apie vokų kimšimą, kurio dėka gal ir uždirbsite kiek pinigų – jei atsiras užkibusių ant to paties kabliuko ir atsiliepusių į Jūsų skelbimą.

- **Įrengimų surinkimas ar rankdarbių gaminimas (“Assembly or Craft Work”).** Jei susigundysite šiais skelbimais, būkite pasirengę iškart investuoti šimtus dolerių į dalių bei kitų reikmenų pirkimą. Arba Jums bus pasakyta, kad, įsigiję tam tikrus įrengimus iš “darbdavio” kompanijos (pvz., siuvimo mašiną) turite atlikti tam tikrą darbą, už kurį Jums bus sumokėta, jei tas darbas “atitiks numatytus standartus”. Problema iškils, suvokus, jog Jūsų atlikti darbai niekuomet “neatitinka standartų” ir apsimetėliai darbdaviai tiesiog nenori mokėti Jums pinigų. Tad galiausiai turėsite patys susirasti savo pagamintos produkcijos pirkėjus ir galvoti, kaip atsikratyti nusipirktų įrengimų.

Kaip jau turbūt įsitikinote, visų išvardintų scenarijų tikslas – išvilioti iš Jūsų pinigų, pasinaudojus tuščiais pažadais apie “viliojančias perspektyvas” bei tuo, kad Jums iš tiesų svarbu bent kiek užsidirbti papildomai. Patirtis rodo, kad dauguma susigundančių tokiomis skelbimais – anaipol ne naivuoliai ar lengvų pinigų ieškotojai, o tiesiog žmonės, tam tikru metu atsidūrę nepavydėtinoje finansinėje situacijoje ir pasiryžę bet kam, kad ją pataisyti. Atrodytų, kas begali būti blogiau? Pasirodo, gali. Greta palyginus “nekenksmingų” scenarijų, kuriuos šį kartą išvardinome, egzistuoja ir kiti, kartais siūlantys dar didesnę “naudą” (kelis procentus nuo milijoninio kontrakto ar pan.), tačiau realiai gresiantys ne tik pinigų, bet taip pat ir gero vardo ar netgi laisvės bei gyvybės praradimu. Apie tai skaitykite šio straipsnio tęsinyje sekančiame numeryje.

Pagal Federal Trade Commission informaciją ir amerikiečių žiniasklaidą parengė Vaida Maleckaitė.